

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠVADA DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS 2008 METŲ BIUDŽETO ĮVYKDYMO ATASKAITOS

2009 m. birželio 11 d.
Šiauliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 37 straipsnio nuostatomis ir Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų 13.2 punktu, Savivaldybės kontrolierius rengia ir teikia Savivaldybės tarybos reglamente nustatytais terminais ir tvarka Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti biudžeto įvykdymo ataskaitų rinkinio (toliau – Ataskaita).

Vykdam 2009 metų birželio 5 d. pavedimą Nr. PA-6 Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotojas Z.Romanovas atliko Šiaulių miesto savivaldybės 2008 metų biudžeto įvykdymo ataskaitų rinkinio vertinimą.

Vertinimo tikslas – pareikšti tikrą ir nepriklausomą nuomonę dėl Šiaulių miesto savivaldybės 2008 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos duomenų tikrumo ir teisingumo, nustatyti ar ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, nustatytus ataskaitoms.

Vertinimo subjektas – Šiaulių miesto savivaldybės 2008 metų biudžeto įvykdymo ataskaitų rinkinys.

Vertinimo laikotarpiu Šiaulių miesto savivaldybės meru dirbo Genadijus Mikšys, savivaldybės administracijos direktoriumi iki 2008 metų gruodžio mėnesio 19 d. dirbo Rimundas Domarkas, nuo gruodžio mėn. 22 d. dirba Vladas Damulevičius, savivaldybės Finansų skyriaus vedėja dirbo Kazimiera Daujotienė.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą už Ataskaitos parengimą atsakinga Savivaldybės administracija, o už biudžeto asignavimų naudojimo teisėtumą, asignavimų naudojimą galimai ekonomiškiausiu ir efektyviausiu būdu, taip pat už programose nustatytų tikslų pasiekimą ir finansinės atskaitomybės sudarymą atsakingi asignavimų valdytojai. Savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja Savivaldybės direktorius, savivaldybės biudžeto kasos operacijas -Finansų skyrius.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymo suvestinės ataskaitų formos patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1K-413 su vėlesniais pakeitimais, o valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų įvykdymo ataskaitos sudarymo taisyklės – 2007 m. vasario 1 d. įsakymu Nr.1K-028, kuriose nurodyti Ataskaitos sudarymo reikalavimai ir sudėtis.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Finansų skyriaus raštu Nr. SF-121 iš 2009-03-24 pateikė Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai 2008 metų biudžeto vykdymo ataskaitas (forma Nr.1- sav., Nr. 2-sav, Nr.3-sav., Nr. 4-sav ir Nr. 6-metinė) ir paprašė pateikti išvadą dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Šiai išvadai parengti ir jai pagrįsti Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2008 metais atliko 20 finansinių auditų: 15 - biudžetinėse įstaigose, 1 – savivaldybės įmonėje bei 4 auditai atlikti

savivaldybės administracijoje. Auditų metu buvo audituota per 26,5 mln. Lt biudžeto lėšų ir 43,4 mln. Lt turto. Atlikus auditus pareikštos 6 besąlyginės ir 5 sąlyginės nuomonės, 3 neigiamos išvados dėl finansinės atskaitomybės ir biudžeto lėšų bei turto naudojimo. Šešiais atvejais išvados nebuvo teikiamos, nes buvo atliekamas finansinės atskaitomybės sudarymo ir lėšų panaudojimo patikrinimas (vertinimas).

Pagal Savivaldybės administracijos prašymus buvo teikiamos Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvados dėl paskolų ir garantijų.

Buvo vertinta:

- **Savivaldybės biudžeto įvykdymo ataskaita (forma Nr. 1-sav)**

2008 metų savivaldybės biudžetas patvirtintas 2008 metų sausio 31 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-2 - pajamos – 269048,7 tūkst. Lt. Patikslintas ataskaitinio laikotarpio pajamų planas – 275505,7 tūkst. Lt. Patvirtinta 11 biudžeto programų.

Faktiškai surinkta biudžeto pajamų – 259504,9 tūkst. Lt.

Savivaldybės 2008 metų biudžeto pajamų planas įvykdytas 94,2 proc.; iki plano įvykdymo pritrūko 16000,8 tūkst. Lt.

Neįvykdytas gyventojų pajamų mokesčio surinkimo planas – 137670,0 tūkst. Lt, faktas - 125839,0 tūkst. Lt; planas įvykdytas 91,4 proc. arba negauta 11831,0 tūkst. Lt. Gyventojų pajamų mokesčio nesurinkimą sąlygojo neapmokestinamojo gyventojų pajamų mokesčio minimumo padidinimas ir gyventojų pajamų mokesčio tarifo sumažinimas iki 21 proc. bei kitos priežastys. Nesurinktas nekilnojamojo turto mokestis – planas įvykdytas tik 71,6 proc., iš planuotų 8964,0 tūkst. Lt surinkta 6416,2 tūkst. Lt. Mokesčio nesurinkimą galėjo įtakoti nedidintas nuo 2007 metų nekilnojamojo turto mokesčio tarifas – 0,5; įmonių nemokumas ir bankrotas.

Šiaulių miesto savivaldybės biudžetas dėl Savivaldybės tarybos sprendimais suteiktų mokesčių lengvatų per 2008 metus negavo 639,1 tūkst. Lt pajamų, iš jų:

- gyventojų pajamų mokesčio už verslo liudijimus - 334,7 tūkst. Lt
- nekilnojamojo turto mokesčio - 28,7 tūkst. Lt
- žemės mokesčio - 0,4 tūkst. Lt
- paveldimo turto mokesčio - 1,0 tūkst. Lt
- nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valst. vidaus vandenu fondo vandens telkinius - 274,3 tūkst. Lt

Nepriemoka už valstybinės žemės nuomą per 2008 metus išaugo nuo 1537,7 tūkst. Lt (2008-01-01) iki 2382,3 tūkst. Lt (2009-01-01) - net 844,6 tūkst. Lt arba 54,9 proc.

Pajamos iš baudų ir konfiskacijų – planas - 1900,0 tūkst. Lt, surinkta 2282,2 tūkst. Lt arba planas viršytas 20,1 proc.

Pajamų už valstybinės žemės nuomą ir valstybinius vidaus vandens telkinius surinkta 5117,6 tūkst. Lt, planą viršijant 6,62 proc. arba 317,6 tūkst. Lt.

- **Savivaldybės biudžeto išlaidų ataskaita (forma Nr.2-sav.)**

Savivaldybės biudžeto išlaidos 2008 metams patvirtintos 2008-01-31 d. tarybos sprendimu Nr. T-2 pagal 11 programų - 269408,7 tūkst. Lt. Patikslintas išlaidų planas – 275505,7 tūkst. Lt. Kasinių išlaidų per 2008 metus užfiksuota 256326,6 tūkst. Lt. Savivaldybės biudžeto išlaidų planas įvykdytas 93,0 proc.

Faktinių išlaidų suma pagal biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų duomenis - 261884,0 tūkst. Lt. Faktinės išlaidos neviršijo patikslinto Savivaldybės biudžeto išlaidų plano.

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal valstybės funkcijas buvo sekančios:

01 Bendroms valstybės paslaugoms išleista 33827,5 tūkst. Lt arba 13,2 proc. nuo visų savivaldybės biudžeto išlaidų.

02 Gynybos išlaidos – 305,5 tūkst. Lt arba 0,1 proc.

03 Programa „Stabdyk nusikalstamumą“ – 44,0 tūkst. Lt arba 0,02 proc.

04 Išlaidos ekonomikai – 2556,7 tūkst. Lt arba 1,0 proc.

05 Išlaidos aplinkosaugai – 14929,2 tūkst. Lt arba 5,8 proc., iš jų - miesto tvarkymui panaudota 6790,9 tūkst. Lt arba 45,5 proc.

06 Būstui ir komunaliniam ūkiui - 16800,3 tūkst. Lt arba 6,6 proc., iš jų - miesto infrastruktūros objektams tvarkyti ir prižiūrėti – 10209,5 tūkst. Lt arba 60,77 proc., Aukštabalio multifunkcinio komplekso statybai panaudota 5000,0 tūkst. Lt, savivaldybės turto priežiūrai – 566,7 tūkst. Lt ir kt.

07 Sveikatos apsaugai – 871,3 tūkst. Lt arba 0,3 proc.

08 Poilsui, kultūrai ir religijai – 22208,0 tūkst. Lt arba 8,7 proc., iš jų kultūros įstaigoms išlaikyti – 5109,8 tūkst. Lt,

Sporto įstaigoms – 13060,0 tūkst. Lt, kultūros programoms, miesto šventėms panaudota 1011,9 tūkst. Lt, sporto programoms ir renginiams – 1379,1 tūkst. Lt, koncesijos mokestis – 742,3 tūkst. Lt ir kt.

09 Išlaidos švietimui sudarė 143285,7 tūkst. Lt arba 55,9 proc., t. sk. ikimokyklinėms įstaigoms – 32792,9 tūkst. Lt, mokykloms skirta 92472,9 tūkst. Lt, papildomajam ugdymui – 10712,2 tūkst. Lt ir kt.

10 Socialinės išlaidos sudarė 21498,4 tūkst. Lt, iš jų pašalpoms, kompensacijoms už šildymą ir vandenį buvo skirta 9084,2 tūkst. Lt, socialinės paskirties įstaigoms - 3892,0 tūkst. Lt, transporto lengvatų kompensavimas – 6542,0 tūkst. Lt ir kt.

• Savivaldybės skoliniai įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų ataskaita (forma Nr. 3) ilgalaikių paskolų panaudojimo ataskaita (forma Nr. 4)

Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis metų pradžioje sudarė 23072,1 tūkst. Lt, t. sk. ilgalaikės – 23072,1 tūkst. Lt. Per 2008 metus buvo paimta paskolų 34140,3 tūkst. Lt sumai, t. sk. ilgalaikių - 28140,3 tūkst. Lt ir trumpalaikių – 6000,0 tūkst. Lt.

Per 2008 metus buvo gražinta paskolų 6608,2 tūkst. Lt, t. sk. ilgalaikių 6608,2 tūkst. Lt.

Negrąžintų paskolų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 50604,2 tūkst. Lt, t. sk. ilgalaikių - 44401,6 tūkst. Lt ir trumpalaikių 6000,0 tūkst. Lt. Visos paskolos buvo paimtos litais. Vadovaujantis Savivaldybių skolinimosi taisyklių (2004-03-24 Nr. 345) 18 p. nuostata ir nesant Finansų ministerijos raštiško patvirtinimo dėl trumpalaikės paskolos gražinimo termino pratęsimo, iki 2008-12-31 negrąžinta į valstybės biudžetą 6000,0 tūkst. Lt trumpalaikė paskola.

Paskolos per 2008 metus buvo naudojamos išlaidoms pagal funkcijas materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimui: bendroms valstybės paslaugoms – 1025,1 tūkst. Lt, ekonomikai – 20001,9 tūkst. Lt, poilsui, kultūrai ir religijai – 5143,8 tūkst. Lt, švietimui – 1775,3 tūkst. Lt, aplinkos apsaugai – 97,7 tūkst. Lt, sveikatos priežiūrai – 6,9 tūkst. Lt, socialinei apsaugai – 1,1 tūkst. Lt. Viso – 28051,8 tūkst. Lt.

Savivaldybės Finansų skyrius gautas paskolas priskyrė prie paskolų, gautų savivaldybės vardu. Paskolos buvo imamos tik gavus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą bei Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimais.

Šiaulių miesto savivaldybės taryba 2008 metų spalio 27 d. sprendimu Nr. T-318 nusprendė lizingu pirkti Savivaldybės biudžetinei įstaigai plaukimo mokyklai „Delfinas“ mikroautobusą, kurio vertė iki 90,0 tūkst. Lt, tačiau lizingo sutartis 2008 m. gruodžio 12 d. Nr. LT080907 buvo sudaryta su plaukimo mokykla „Delfinas“, pažeidžiant Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345, 13 punktą (Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžios biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų) reikalavimų. Tarybos sprendimas dėl lizingo priimtas remiantis Kontrolės ir audito tarnybos išvada dėl 9,5 mln. Lt paskolos investiciniams projektams, tuo viršijant paskolos sumą.

Savivaldybė, imdama trumpalaikes ir ilgalaikes vidaus paskolas, neviršijo Lietuvos respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų Šiaulių miesto savivaldybės skolinimosi limitų.

• Savivaldybės debetinio ir kreditinio įsiskolinimo ataskaita (forma Nr. 6)

Savivaldybės kreditinė skola ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje pagal debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitą (forma Nr. 6) sudarė atitinkamai: sausio 1 d. - 42343,0 tūkst. Lt ir gruodžio 31 d. - 69087,7 tūkst. Lt. Kreditinė skola išaugo 26744,7 tūkst. Lt. arba 63,2 proc. Atėmus paskolas, Savivaldybės kreditinė skola atitinkamai buvo : metų pradžioje – 24530,8 tūkst. Lt ir metų gale – 29172,2 tūkst. Lt , t.y. išaugo 4641,4 tūkst. Lt arba 11,9 proc.

Metų pabaigoje kreditinį įsiskolinimą iš biudžeto lėšų, perskaičiavus į ne ilgesnį kaip 45 dienos, sudarė 10234,1 tūkst. Lt, iš jų: švietimo įstaigų skola už šildymą – 27,6 tūkst. Lt, 5870,4 tūkst. Lt – už infrastruktūros objektų priežiūrą(aplinkos tvarkymas, kapinių priežiūra, gatvių remontas ir eksploatacija, gėlynų priežiūra) neturint tam patvirtintų asignavimų ir viršijant planuotas lėšas (gėlynų įrengimas ir priežiūra - išlaidos viršytos 339,5 tūkst. Lt, aplinkos tvarkymas ir priežiūra – 265,2 tūkst. Lt), 2391,0 tūkst. Lt – už komunalinių atliekų tvarkymą dėl nesurinktos vietinės rinkliavos, keleivinio transporto vežėjų lengvatų kompensavimui - 1575,2 tūkst. Lt ir kt.

Debetinis savivaldybės įsiskolinimas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje - 1714,4 ir tūkst. Lt, iš jų: išlaidų – 1272,3 tūkst. Lt, materialiojo ir nematerialiojo turto sandoriai – 442,1 tūkst. Lt. Palyginus su 2007 metų gruodžio 31 d. duomenimis, savivaldybės bei jos biudžetinių įstaigų debetinis įsiskolinimas keitėsi nežymiai – 5 proc. (2007 m. – 1804,6 tūkst. Lt), o palyginus su 2008 metų pradžia, savivaldybės ir jos biudžetinių įstaigų debetinis įsiskolinimas sumažėjo 7,5 proc.

• Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaita (forma Nr. 3 –metinė) ir atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto apyskaita (forma Nr. 4-metinė)

Nefinansinis turtas per 2008 metus padidėjo 15,1 proc. arba 51267,0 tūkst. Lt ir metų pabaigoje sudarė 392778,0 tūkst. Lt (2007 m. - 341508,0 tūkst. Lt).

Finansinis turtas per 2008 metus padidėjo 1,9 proc. arba 5212,0 tūkst. Lt ir metų gale sudarė 275899,0 tūkst. Lt (2007 metais – 270687,0 tūkst. Lt).

Trumpalaikis materialusis turtas laikotarpio pradžioje sudarė 20912,1 tūkst. Lt, o jo likutis metų pabaigoje – 26707,1 tūkst. Lt, išaugo 5795,0 tūkst. Lt arba 27,71 proc.

Materialusis turtas metų pradžioje sudarė 334999,3 tūkst. Lt, metų pabaigoje – 403390,0 tūkst. Lt, augimas 68390,7 tūkst. Lt arba 20,42 proc.

Nematerialaus turto likutis metų pradžioje buvo 2324,2 tūkst. Lt, o metų gale – 1860,0 tūkst. Lt, sumažėjo 464,2 tūkst. Lt arba 20,0 proc.

Atlikę Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateiktos 2008 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos vertinimą, palyginę duomenis su audituotomis biudžetinių įstaigų finansinės atskaitomybės formomis, reikšmingų iškraipymų nenustatėme.

Ataskaitos vertinimas suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

Mūsų nuomone, Šiaulių miesto savivaldybės 2008 metų biudžeto įvykdymo ataskaita, išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos

savivaldybės Tarybai vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, biudžeto įvykdymo ataskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymą, joje nėra reikšmingų iškraipymų, lyginant su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktomis sąmatų įvykdymo ataskaitomis, Finansų skyriaus aiškinamuoju raštu, kitais Finansų skyriaus tvarkomais dokumentais, iš kurių ji buvo sudaryta.

Tačiau norime atkreipti dėmesį į šiuos pastebėjimus:

- 1) Mokesčio už valstybinės žemės nuomą nepriemoka per 2008 metus išaugo 55,9 proc. ir 2008-12-31 d. sudarė 2382,3 tūkst. Lt.
- 2) Nesant Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos raštiško patvirtinimo dėl trumpalaikės paskolos gražinimo termino pratęsimo, iki 2008-12-31 dienos nebuvo gražinta 6000,0 tūkst. Lt trumpalaikė paskola.
- 3) Pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatymo 5 str.1 dalies 3 punktą ir Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30d. sprendimu Nr. T-67 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 23 punktas – savivaldybės Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programos Atliekų tvarkymo išlaidoms (valstybės funkcijų kodas 5.1.1.1.) per 2008 metų tris ketvirčius buvo pervesta 992,6 tūkst. Lt daugiau asignavimų nei buvo patvirtinta 2008 metams.
- 4) Finansinio audito metu nustatyta, kad biudžeto kasinių ir faktinių išlaidų apskaita Šiaulių Simono Daukanto vidurinėje mokykloje nebuvo tvarkoma pagal finansavimo šaltinius ir išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius, kaip to reikalauja Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos Finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005 -12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija).
- 5) Sudarant ir tvirtinant 2008 metų programų sąmatas nepilnai buvo laikytasi 2008 metų valstybės nurodymo „biudžetinių įstaigų vadovams ir savivaldybėms išanalizuoti išskolinimų priežastis, imtis priemonių išskolinimams sumažinti ir sudarant bei tvirtinant 2008 metų išlaidų sąmatas, numatyti reikiamus asignavimus 2008 m. sausio 1 d. esantiems išskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti“.
- 6) Savivaldybės biudžetinė įstaiga sporto mokykla „Dubysa“ nepilnai vadovavosi Lietuvos Respublikos darbo kodekso, 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 ir 2003 m. gegužės 27 d. nutarimo Nr.650 bei Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2006 m. sausio 5 d. įsakymo Nr. V-4 nuostatomis apskaitydama darbo užmokesčio lėšas.
- 7) Nevykdytas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-67 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 43 punktas, kuriame nurodyta, kad „jeigu numatoma, kad savivaldybės biudžeto pajamų planas iki metų pabaigos nebus įvykdytas, Finansų skyrius ne anksčiau kaip III ketvirtį rengia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl biudžeto pakeitimo“.